

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre 6 frt. — kr.
Fél évre 3 „ — „
Negyed évre . . . 1 „ 50 „
Egyes szám ára . . 6 kr.
Külföldre egy évre 8 frt. — kr.

Ezen lap megjelenik
hetenként kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közigazgatási, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

Hirdetések közlési díja:
minden egy hasábos 1 garmond
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr. s minden egyszeri közlés
után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyitlér“ rovatban
közlendő cikkek soronként
10 kr. díjért közöltnék.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SOMLYÓN:

Móricz Gyula szerkesztő lakásán.

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁN:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

A lap tartalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések, hirdetések, nyitléri cikkek, stb. a kiadóhivatalokban fogadtatnak el.

Felhívás előfizetésre

a „Székelyföld“ 1884. évi folyamára.

A „Székelyföld“ című közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként jelenlegi nagyságában 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre 6 frt. — kr.
Fél évre 3 frt. — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre 8 frt. — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadtatnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Körjük egyúttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

Előfizetések elfogadtatnak Kézdi-Vásárhelyt a kiadó-hivatalban, Csik-Szeredán Szabó Albert könyvnyomdájában. Az előfizetési pénzek vidékről — legcélszerűbben posta-utalvánnyal — Kézdi-Vásárhelyre, lapunk kiadó-hivatalába küldendők.

A „Székelyföld“ kiadó-hivatala.

A gazdaközönség figyelmébe.

Orbai-szék, ápril 18.

Nem akarunk új eszmékkel lépni az állattenyésztés érdekében, de azokat, a melyeket a sajtó már rég hangoztatott meggyünkben, feljuttítani kívánjuk. Rég érzett hiány és életérdek kötnék ma már ahhoz, hogy marhaállományunkat, mely egyedüli jövedelemforrásként van földművelőink kezében, de ki van téve minden veszélynek: biztosítsuk.

Megyéink gabonatermelői ma már azon tapasztalatra jöttek, hogy a jelenlegi gazdasági viszonyok között legcélszerűbb az állattenyésztés mentől több haszonnal való üzésére fordítani a főszólt. De azon roppant akadályok, melyekkel e téren ismét meg kell küzdeni az állattenyésztőnek, szükségessé teszik az állatbiztosítást.

Ha egyéb károk marhaállományunkban nem is fordulnának elő, mint csak azok, a melyeket éven át a vadak okoznak, már csak ezért is megérdekelné, miszerint minden jó gazdatársunk figyelmét e tárgyra felhívjuk, mert erre reá vagyunk utalva már a vadásztörvény által is.

Ha a vámszerződés a háromszéki mezőgazda hátrányára a Romániából jövő gabonának a vámmentességet megengedi, akkor erre mi is legyünk figyelmesek és fektessünk főszólt az állattenyésztésre s küzdjünk meg egy átmenet nehézségével; termeljünk gabona helyett takarmányfélét.

Ébredjünk fel tehát halottainkból; eszméljünk, gondolkozzunk, szövetkezzünk és tegyünk közösen, egyetértőleg, hogy megmenthessük, a mit még megmenthetünk s vegyük fontolóra a sajónak az állatbiztosítás érdekében hangoztatott ohajait.

Nem szükség, hogy e czélból — habár kétségkívül sokkal előnyösebb volna — az egész megye vagy több község lakossága szövetkezzék; minden község lakossága szövetkezhetik helyi viszonyaihoz képest s minden gazda biztosíthatja kölcsönösen marhaállományát. Nem hisszük, hogy volna olyan

gazda, ki ezt ellenezné s állatait, a legszívélyesebb emberbaráti szeretettől áthatva, a kölcsönös biztosítás alá be ne iratná.

Ily körülmények között nincs egyébre szükség, mint arra, hogy minden község élén egy pár értelmesebb polgár sorakozzék, a kik megértessék a néppel ezen intézmény üdvös voltát s a körülményekkel azt megismertette, a közel jövőre figyelmeztessék, mert mindenki készséggel fogja megragadni az alkalmat, midőn az állatbiztosítási társaságot megalakíthatja.

B y.

A háromszéki megyei közigazgatási bizottság április 8-iki ülése.

(Vége.)

Sára Tamás árvászéki elnök jelentése szerint február hó végén az árvák létszáma volt 8894, szaporodás 44; összesen 8938. Felszabadult nagykorúsítás által 16, férjhezmenetel által 6, halálozás által 9; összesen 44. Március végén árvalétszám 8894; február végén gondnokság alatt volt 151 személy; szaporodás 4; felszabadult 1, gondnokság alatt maradt 254.

A háromszéki megyei összesített gyámpénztárnak február hóról áthozott készpénze volt 1561 frt 30 kr. Ehhez március hóban bevettett különböző czímen 18.893 frt 5 kr. Kiadott 16.550 frt 87 kr, melyet levonva a bevételből, 2342 frt 8 kr készpénz jött át ápril hóra.

Az ügyforgalmat illetőleg február hóról elintézetlen ügy ájtott 1021 drb; március hóban érkezett 782 drb; elintézetett

772 ügydarab, elintézetlen 1031 drb. — Előadó reméli, hogy 3 hó alatt a hátralék fel lesz dolgozva.

A királyi adófelügyelő jelenté, hogy a múlt március havában egyenes adóban 21.391 frt 92 kr folyt be. Hadmentességi díjban befolyt 344 frt 33 kr; az itt mutatkozó hiány onnan van, hogy a községi elöljárók csak e hóban választottak, másfelől a haddijkötelesek munkakeresetből még több helyen nem tértek vissza. A kataszteri igazgatóság munkálatainak megérkezése után a földadó előírása iránt intézkedés történt; ennek, valamint a bizottságilag tárgyalandó adónemeknek előírása után az általános jövedelmi pótlódó kivétele valószínűleg már áprilisban meg fog indíttatni. A IV. oszt. keresetadó, valamint a tőkekamat- és keresetadó megállapíttatván, az ezekről szerkesztett lajstromok az előjáróságoknak kiküldettek a főkönyvbe és az adókönyvekbe való bevezetés végett.

A királyi ügyész jelentése szerint márciusban letartóztatott egyén volt 176, és pedig férfi 137, nő 39. Súlyosabb bünesetért le volt tartóztatva 14; ezek közül 10 gyilkosságért, 4 gyújtogatásért. A bükszádi zavargások alkalmából 23 egyén lett letartóztatva. A vizsgálatok rendben ez ügy nemsokára tisztába jő. — A közbiztonság állapota általában most sem mondható kielégítőnek, minthogy a múlt március hó folyamában beérkezett 84 bűnvádi jelentésből 2 emberélet elleni merénylet, 1 rablás és 12 gyújtogatásért volt emelve.

A tanfelügyelő jelentése szerint a kézdívársárhelyi „Erzsébet“ árvaleánynevelő intézet épületének kibővítésére a miniszter 6000 frtot utalványozott. A kovásznai állami elemi leányiskolához gondnoksági elnöknek Hollaky Attila, tagokul Baricz János, Csia György, Deák Albert, Deák Domokos és Deák Sámuel lettek kinevezve. —

A „Székelyföld“ tárczája.

Azok a hulló csillagok.

(Elbeszélés.)

Irtá: Deák Géza.

(Folytatás.)

III.

Eltűnt a fehér lepel; mindenütt, hová a szem ellát, üde zöltség vonja be S . . . bérceit.

Szilárd soha sem találta szebbnek e vidéket, mint most.

A lejárt félév alatt gyakori és szívesen látott vendég volt Gerlethnek tanácsosnái; úgy teltek napjai, mint rövid órák, a szép Ilona társaságában.

Egész hévvel, lelkesültséggel beszélt Mohainak Ilona kellemes társalgásáról, emelkedett szelleméről.

— Oh! ha valaha ott láthatnám Erdélyben, ott a szelíd Olt partján! mily boldog volnék! Mennyire megszeretné „ő“ Aranka! Mily boldogok volnánk mi akkor mindnyájan!!

Mind e szavakra Mohai legfelebb csak egy futó mosolylyal felelt, mire ha Szilárd elhallgatott is, de gondolatait tovább fűzte magában.

— Te nem ismered őt eléggé; — szólt ilyenkor Mohaihoz — hidd el, ha közelebből ismernéd, osztanád boldogságomat; téged elfoglaltá tett vele szemben a hír, mely őt kaczérnak nevezi.

Mohai pedig ilyenkor csak újból mosolygott. Pedig ha lelkébe láthatott volna Szilárd, egyébről győződött volna meg, mit e mosoly elpalástolni igyekezett.

— Igérd meg, — szólt Mohaihoz — hogy eljössz hozzám, hogy ismerd meg nemcsak lelkét, hogy ismerd meg a nőt, ki egyedül képes valaha engem boldogítani.

Mohai egy pillanatra elkomorult, aztán vidáman szólt:

Ha tudta volna Szilárd e pillanatnyi komorság okát, oh! dehogy készítette volna Mohait e látogatásra, kinek keblében most, mint forrongó kráterben, küzdöttek az érzelmek.

Ismerte ő Ilonát, jobban, mint Szilárd, egy pár mulatságtól. Önkénytelenül vallá be önmaga előtt, hogy szép, ellenállhatlan szépségű hölgy, kihez ha valaki egyszer közeledik, az fogva van.

Azok a fekete szemek oly vonzó hatást gyakorolnak! Azok a csápos mosolyok, melyek oly ártatlanoknak tűnnek fel, hatásukat nem tévesztik.

Olyan az egész lény, mint illatos

rózsabokron napfényben rengő pókháló, melytől, ha a tapasztalatlan, ártatlan lepke közeledik élvezni az illatot, többé meg nem szabadulhat. Az az édes méz, mit kelyhéből magába szív, a leggyilkosabb lassu méreg.

Ismerte ő igen jól; ő félt e nőhöz közeledni; érezte forró lehetét, kényszerítést. Fülében csengették szerelmeitassusogásai, melyek majdnem örülté tették pár hónap előtt a maszkos bálban.

Sajnálta Szilárdot, kinek e nő egészen elvette józan esztét, ki pár hó óta rabjává lett e nőnek, s elhanyagolva teendőit, szüntelenül csak vele foglalkozik és ő nem segíthet rajta.

Ismerte barátjának érző szívét, s nem akarta, nem merte képzelt boldogságát romba dönteni. Tul volt azon, hogy kiábrándíthatta volna, miről pár meghiusult kísérletből meggyőződött.

Mohai nagyon félt a percztől, melyben Ilonával újból találkozik, a mi pedig Szilárd unszolására mindinkább elkerülhetlenné vált. Ha e nő hatalmát ismét visszanyeri fölötte! . . . Ha nem képes mosolyainak, csábjainak ellentállani! . . . De bizott szerelmében, mely most erősebb volt, mint valaha; bizott az nján levő karikagyűrűben, mely, mint talizmán, meg fogja őt védeni.

Megtörtént az első látogatás.

Pirulva ismerte el, hogy ő e nőt mily szigorúan ítélte el. Mily kedves, szeretetre méltó és szerény! Egészen más, mint a minő képet alkotott magának föléle. Szemrehányást tett magának eddigi tartózkodó magaviseletéért, s távozásuk alkalmával úgy szeretett volna még ott maradni!

Aztán ki tudja, ő volt-e az a „bizonyos maszk“? Nem, nem lehet, hogy ő lett volna; az a szerény angyali teremtség olyan nem lehet soha! — mentegéte Ilonát maga előtt.

Minél gyakrabban tette látogatásait, annál jobban megezáfolta saját vádjait; nem is vette észre, hogy mily veszélyes játékot űz szívével, hogy az, mivel Ilonát úgy mektegeti maga előtt, nem egyéb, mint egy titkon ábrédező szenvedély, mely soha sem az a tiszta ábrándos szerelem, mi évek multán is oly édes emlékeket idéz vissza.

Ha együtt ültek csöndes este a nyitott ablaknál, oly élvezettel tudta hallgatni a „Leányvár“ regéjét, mely a szemközti levő hegyoldal, mint magas óriás, nyújtja karjait ég felé, odon, sötét falaival, maga is oly titokzatosságot hordva magán.

A nyájas szellő suttogásában mintha hallanák az elzárt leány szomorú sohajait; a hold fénye mellett mintha szelleme járna

A miniszter értesítette az egyházi hatóságokat, hogy jövőben indokolt felterjesztésre hajlandó a felekezeti iskolákat is ellátni tanszerekkel.

Mikes Gyula, a kir. mérnök jelentéséből kivesszük a következőket: A brassói államtól a hosszás havazás és hófúvások által sokat szenvedett, azonban eltekintve egyes szakaszoktól, az államtól jókarban van. A közmunka-alap előirányzata szerint a bevétel 52.000 frt, kiadás 63.874 frt; a hiányt főképp az aldoboly-szentgyörgybüszádi uton ujonan építést igénylő műtárgyaknak mintegy 12.000 frtra rugó költsége okozza, mely azonban elenyészlik, ha az országos segélyből a miniszter egy bizonyos összeget engedélyezni fog. A Bükszád felé vezető utnak állapota némely helyen a közlekedésre nézve veszélyes; ehhez képest határozatlik, hogy a megye alispánja még a fűrdődény beálta előtt a közmunkaköltség-előirányzat „rendkívüli költségei” címén a jelzett uton a hiányokat háríttassa el.

Még Kőkös Endre közigazd. előadó s Nagy Gyula erdőfelügyelő tették meg jelentéseiket; ezek után pedig különféle apróbb ügyeket intézett el a bizotts., melyek közül, mint legfontosabbat, megemlítjük az alábbi:

A vallás- és közoktatásügyi miniszter leirata folytán a volt székely határőr-ezred épületek megvizsgálattak és azok használatáért az illető szakminiszterektől kérendő évi bérösszegek az alábbiakban állapítottak meg, u. m.: a s.-szentgyörgyi kir. járásbíró-ság által használt helyiségeért 500 frt; a kézdí-vásárhelyi kir. ügyszén-ség által használt épületért 500 frt; a kir. adóhivatal épületéért 150 frt; a kir. táviradivitalért 150 frt; a pénzügyör. laktanya helyiségeért 400 frt; a k.-vásárhelyi m. kir. honvédségi laktanya és melléképületeiért 4000 frt; s minthogy a mentelep által használt helyiségekért jelenleg fizetett évi 2200 frt bérösszeg 1887-re 2700 frtra fog emeltetni — remélni lehet, hogy az iskola-alap ezen bérkövetelése az illető szakminiszterek által engedélyeztetni fognak.

T a n ü g y.

Hogyan ébreszthet a tanító tanítványait-ban figyelmet előadása iránt?

(Felolvasott Százpatakon 1884. február 13-án a kézdí-orbai román. kath. esp.-kerületi tanítói testület közgyűlésében.)

(Folytatás.)

A tárgy iránti érdeklődést szeretettel, s így a figyelem fenntartását a gyermekekben a tantárgyak egymásutánjának megválasztásával, azok szellemi erőinek megterhelésével nélkül úgy eszközölhetjük,

a falakon, úgy suhant el egy-egy árnyék. És ilyenkor úgy remegett! Mohai érzé, mint simul hozzá, s mintha a félelem miatt nem merne hangosan beszélni, ajkai halkan süttögtak, miközben forró lehelete arcát érinté. A csendben hallani lehetett szíve minden dobbanását.

Ilyenkor Mohai elfeledett mindent, ... egyedül csak Ilonán csüngött egész lelkével.

* * *

Pár hét mult el, Szilárd hirtelen elutazott; atyja kérte magához, ki súlyos betegen feküdt.

Elutazása oly hirtelen történt, hogy még Gerlethnekyéktől sem búcsuzhatott el; Mohaira bizta, hogy mentse ki előtök addig is, míg pár nap, esetleg pár hét múlva személyesen teheti ő maga.

... Egy pár hét, sőt talán egy pár hónap is! — gondolta Mohai, mialatt nyakendőjét igazítá. — Mi minden nem történhetik addig, ha atyja elhal! ... Ki tudja, talán nem is jön vissza? Ily hirtelen bekövetkezett betegséget aligha kilábal az öreg Baranyai bácsi. Különben ki tudja?

Végig nézte még egyszer magát, aztán ment a szép Gerlethneky Ilonához.

Egyedül volt zongorájánál; egy el-

ha a szellemfárasztó foglalkozások után olyat veszünk elé, mely inkább a testi erőket veszi igénybe és viszont. A reggeli első órákban a legnehezebb tantárgyak adandók elő, mert ekkor a gyermekek szellemi erői is a legnagyobb rugékonysággal bírnak.

A kisebb tanulókat a hosszabb ülés is fárasztja, azért időközben engedjünk nekik bizonyos időt a testi mozgásra. Mivel a feszült figyelemmel kísért tanítás hamar kifárasztja a gyermekek szellemét, nem szabad ugyanazon tárggyal sokáig foglalkozni, hanem az egyes tanórák között felüdülésül kis szüneteket is kell adni, hogy ezek alatt a gyermekek mintegy új szellemi erőt nyerjenek.

Az első tanítási óra után rendszeren öt percnyi, a második után pedig, ha 2—3 órát tart egy huzamban, 10—15 percnyi szünetet kell adni.

Ha az idő megengedi, e szünet alatt a gyermekek a tanító felügyelete alatt rendben kimennek az iskolaudvarra, ott körüljárnak, vagy alkalmas testgyakorlási mozgásokat tesznek; ha pedig az idő ezt nem engedi meg, akkor az iskolateremben végeznek néhány testgyakorlási mozgást.

A figyelembresztő módok közül a dicséretet és rosszasálat sem tartom kizárandónak. De vigyázzunk arra, hogy valamint az egyikben, úgy a másikban is kellő mértéket tartsunk és alkalmazásukban legyünk mindig igazságosak. Ezzel azt nyerjük, hogy a gyermekekben a szorgalom és nemes verseny fölébred, mi az előadás iránti figyelemnek egyik hathatós tápláléka. Csakhogy itt óvatosak legyünk, nehogy ezen eszköz a szerénység, alázatosság és testvéri szeretetnek sirját ássa meg a gyermeki szívben. Mert velünk született rossz tulajdonság: az önzés, irigység és káröröm, melyekre a hajlandóság a gyermekekben sem hiányzik. Minden tanítónak kötelessége ezeket kiirtani a gyermeki szívből, nem pedig ápolni azokat.

Végre a tanító, valamint minden dolgoiban, úgy itt is arra törekedjék, hogy a gyermekek ne csak azért engedelmeskedjenek neki, mert szülőik, előjárók és az iskolatörvények parancsolják, hanem szeretetből, vagyis a valódi ragaszkodó szeretet önkényes következménye legyen a tanító iránti föltétlen engedelmesség. Mert, ha a tanítványok szeretik a tanítót, neki engedelmeskednek, akkor előadására figyelmezní is fognak. Szóval: figyelmes és tapintatos tanítónak mindig csak figyelmes tanítványai lehetnek. Ennek az értelmé, hogy a tanító ne napszámos módjára, csakis mint bérencz, kényszerből teljesítse fontos kötelességét, hanem valamint tanítványait, úgy tantárgyát is szeresse. Ekkor tanítvá-

játszott darab mélabús akkordjai zengtek még a szobában Mohai érkezétekör.

Nyájasan üdvözölte a belépő ifjut s helyet mutatott neki a pamlagon.

— Ah, tán andalgásban zavartam meg! — szölt Mohai. — Oh! ezer bocsánat érte! Mily végtelenül sajnálom! Oh, nagysád, játszon még! Oly nagyon szeretem hallgatni a zenét!

Ilona egy népdalt kezdett el lágy, kellemes hangján, azok közül, melyeknek hallásán a szív oly merengővé, ábrándozóvá lesz! a melyek oly édesen fájó hullámszába hozzák az érzelmeket!

Mohai egészen el volt ragadtatva; lelke uszott a gyönyör tengerében.

A szobában félhomály terült el. Az ablakon betolakodó szellő meg-megrázogatta a függönyöket; aztán ellopva egy-egy akkordot, szállt ismét tova.

Lassanként a hold is előtűnt; sugarai belopóztak a függöny redői közt, áttörni igyekezték a félhomályt.

Ilona félbehagyta a játszást s Mohai mellé ülve, mosolyogva kérdé:

— Nos, meg van elégedve?

— Ah! mily felséges játék! egészen elbűvölt! — szölt Mohai, gondolataiból felrezenve.

— Látja azt a ragyogó csillagot ott a

nyai is rövid időn meg fogják ismerni irántuk való atyai gondoskodását és szeretetét.

Tegyünk, a mit akarunk, hasonlitsunk bár a legügyesebb színészhez, tanítványaink mégis belátnak a színpalak mögé, bepillantnak szíveinkbe, s hamar észreveszik, szeretjük-e hivatalunkat? szeretjük-e őket? ha arról győződnek meg, hogy keblünk értük dobog s atyailag szeretjük őket, akkor, habár szigorúak vagyunk is hozzájuk, azt nem veszik rossz néven, hanem elfeledik. Itt nem fogunk efféle unszólásokra szorúlni: „Tegyétek meg nekem azt az örömet, s figyelmezzetek!”

(Vége köv.)

Apróságok.

— Jubileum. A csiksomlyói r. k. tanítóképezde a pünkösdi ünnepeken tartja meg 25 éves fennállásának ünnepét, melyhez Simon Jukundián, volt képezdei igazgatótanárnak jubileuma is hozzá van kötve. Kettős ünnepélyre van tehát kilátás, melyre a vármegyében is nagyban folynak az előkészületek.

— Lönhart Ferencz, erdélyi püspök, a pünkösdi ünnepeket Csik-Somlyón fogja töltetni, hogy a tanító-képezde 25 éves jubileumának fényét és örömet magas megjelenésével emelje. Örömmel várjuk e szerencsét, mert a kegyes főpásztor körünkben léte mindig üdvöt és áldást áraszt reánk.

— Főpásztori körút. Lönhart Ferencz, erdélyi püspök, mint biztos forrásból értesülünk, a pünkösdi ünnepeken a sepsi-miklósvári espereskerület plebániáit atyai látogatásával szerencsélteni fogja, kiosztván egyuttal a bérmlás szentségét is.

— Zwingli-ünnepély fog tartatni folyó hó 27-én a kézdí-vásárhelyi ev. ref. egyházban. Az ünnepély sorrendje a következő: 1. Gyülekezeti ének (invocatio). 2. Összhangzó ének, a tanítói dalkör által. 3. Alkalmi ima, Kovács István segédlelkész által. 4. Összhangzó ének, a tanítói dalkör által. 5. Alkalmi beszéd, Székely János lelkész által. 6. Záró ima. 7. Gyülekezeti ének.

— Háromszékmegye alispánja közhírré teszi azon miniszteri leiratot, mely szerint a román kormány a Romániában közlekedő fuvarosok lovai után követelt egészségügyi bizonylat és ezzel egybekötött díj fizetésére vonatkozó rendeletét visszavonta.

— Eljegyzések. Pásztohy Tibor, a k.-vásárhelyi kir. törvényszék derék aljegyzője, f. hó 14-én jegyet váltott Kun István karatnai birtokos bájos és szeretetreméltó leányával, Jolán kisasszonnyal. — Jegyet váltottak még K.-Vásárhelyt f. hó 15-én: Nagy Géza kereskedő Bogdán Róza kisasszonnyal és Kéhl Bogdán kereskedő Bogdán Nina kisasszonnyal.

„Leányvár“ gombjai mellett? Látja, mint mosolyog reám? Az az én csillagom. Kegyednek van-e már?

— Nincs! — sohajtott fel Mohai ábrándosan — hanem választok most ez este emlékére. Legyen az enyém ott közvetlen mellette, mely most oly vörösös színt játszik.

E perczen a két csillag közt egy harmadik — halvány fényben, jóval messze mögöttük — jelent meg. Ki tudja, kié ez? Talán az Arankáé!!

— Nézze, nézze — szölt hirtelen Ilona — ott az új csillagot, mely most tűnt fel kettőnk között! Én nem láttam ott azelőtt soha. Miként jöhetett ép most oda?

— Sok oly csillag van, mely egyszerre jelenik meg s viszont a mely hirtelen tűnik el. Bizonyosan ez is azok közül való — magyarázta Mohai.

Merően nézték sokáig az új csillagot, mely mindig fényesebb, fényesebb lett, míg végre jóval ragyogóbban tündöklött a két előbbinél.

— Mily különös! — süttögá Ilona, közelebb ülve Mohaihoz, kinek úgy tetszett, mintha Ilona egész testében remegne, hosszú, lecsüngő fürtjeivel játszadozva.

Oly igézően nézett most ki, a mint a

— Csik-karcsfalvi Boltresz Ferencz a napokban jegyezte el a kedves és szép Csát Jolánt Csik-Szent-Simonról. Gratulálunk!

— A csikszeredai választó kerületben a függetlenségi párt részéről — mint maga ünnepélyesen is kijelentette — Csedő István csikszeredai ügyvéd fog fellépni Kétséget nem szenved, hogy Csedő ur leereszkedő magatartása és nagy népszerűsége a szabadelvűpártnak állását rendkívül megingatja.

— Zwingli-ünnepély Kovásznán. A nagy reformator emlékére fényes ünnepélyt rendeztek folyó hó 16-án Kovásznán. Délelőtt istentisztelet volt az ev. ref. templomban, mely zsufolásig megtelt ezen ünnepélyre összegyűlt vidéki és helyi közönséggel. Demeter Sándor zágoni ev. ref. lelkész tartott költői szépségekkel teljes beszédet. Az ünnepély fényét nagyban emelték a helyi dalkör által ügyesen, összhangzóan előadott egyházi énekek. Este hangversenyt és táncvigalmat rendezett a helyi dalkör. A hangverseny minden tekintetben sikerültnek mondható. A dalkör egy néhány dalt énekelt, melyek egytől egyig megérdemelték azon tapsokat, melyekkel a közönség kitünteté. A műsor legérdekesebb pontját Cseh Lajos körösi tanító szavalata képezte. Sok ügyességgel s találó humorral szavalta Arany „Jóka ördöge” című humoros versét. A közönség zajos tapsokban fejezte ki tetszését. Vajna Mihály és Csorja Ferencz szavalata s a Nagy Imre és Dancs Lajos által énekelt duett szintén általános tetszésben részesültek. A műsor után táncvigalom kezdődött, melynek csak a hajnal vetett véget.

— Differitús Csik-Szeredában. Sirokki Nándor kereskedőnek egyetlen fiát e hó 16-án ragadta el a gyilkos ragály. Csik-Szeredában — úgy látszik — időnkint megmegujul e veszedelmes betegség, azért kívánatos volna erélyes óvintézkedésekről gondoskodni.

— Nemes elégtétel. A „Székely Nemzet” cs.-szeredai társ-szerkesztőjét a pusztázó által érzékenyen megsértett iparlovag folyó hó 16-án hajnal felé az utcán megtámadta és miután meg nem állott, kövekkel meghajgálta. Állásának megfelelő eljárás!

— Kutschmann Antal, a csikszeredai zenekar karmestere, zenekarát Temesvárról Bekker József hegedűs és ifj. Bekker József cimbalmossal szaporította. Igen örvendünk ezen és miután a nyár is beállott, reméljük, hogy a téglavetőktől megtisztul a zenekar.

— Meleg fürdő Csikban. A csikszögödi fürdő érdemes bérloje, Hutter Pál, folyó hó 20-adikától kezdve hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap, meleg kádfürdőt ren-

hold arcát megvilágította! Szemei, mint fekete gyémántok, csillogtak.

Olyan volt, mint tulvilági tündér, mely elszáll, mihelyt földi lény közeledik hozzá.

Mohai remegve fogta meg kis kezét s gyöngéden magához ölelve, forrón csókoltá meg.

— Ilona! kedves Ilona! — rebegte, mintegy megijedve tettétől — úgy-e, nem haragszik?

— Nem! — süsögte Ilona, fejét Mohai keblére hajtva, ki ereiben pezsegni érzé a vért, a mint a kedves terhet karjai közt tartá.

— Oh, mennyire szeretlek! mint imádlak! — folytatta izgatottan Mohai. — Te vagy nekem életem, boldogságom, mindenem!

Ajkaik egy hosszú, édes csókban egyesültek.

Hallgatagon ültek egymás mellett. Mohai gyöngéden simogatta Ilona fürtjeit, ki egészen a szerelem bűbájos világában látszott elmerülni.

Ilona egyszerre hirtelen bontakozott ki Mohai karjai közül, s megfogva annak bal kezét, szenvedélyes hangon, lázas izgatottsággal kérdé:

— Ez a gyűrű! ... ez a gyűrű! ... Mit jelent ez?!

dezett be a nagy közönség használatára. Ezen napokon a bérlo fogatai folytonos összeköttetésben lesznek a fürdővel. Kiváncos, hogy a bérlo buzgóssága és áldozatkészsége a közönség által méltányoltassék.

— **Magyar kirándulók román földön.** A kereskedelmi akadémia több növendéke tudvalevőleg egy rövid tanulmány-utrá rándult Romániába dr. Kóos tanár vezetésével. A kiránduló társaságot Sinajába érve, a policzia várta s egész ott időzése alatt nyomról-nyomra kísérte. Mikor a társaság a királyi kastély megtekintésére indult, két román őr kísérte s éjjel ugyanennyi őrködött a társaság szállása előtt. A mint másnap a zugába mentek az üvegyár megtekintésére, egyszerre csak megjelenik előttük a primarius és kijelenti, hogy rendelete van a társaságot nyomról-nyomra kísérni s így is történt. A legnagyobb meglepetés azonban Predealon érte a társaságot, hol a passus revideálására dr. Kóost felszólította a román parancsnok, hogy mutassa elő összes iratait. Ezek közül különösen nagy gonddal vizsgálták meg a Kóosnál talált térképeket. Hasonló rigorozitással vizsgálták meg a társaság többi tagjainak irományait. E zaklatásokra a kirándulók azzal feleltek, hogy a vonat elindulása előtt a kocsiiban elénekelték a „Szózat“-ot s az „Isten áldd meg a magyart.“

— **Utazó szerencsen király.** Európának érdekes vendége lesz nemsokára. A maorik király, Tauhiao ő felsége, legkegyelmesebben elhatározta, hogy az uralkodás nehéz gondjait elveti egy időre s ellátogat a mi világgrésünkbe. Tauhiao király népe Uj-Seelandot lakja s egyéb táplálékai közt nem veti meg az emberhúst sem. Az angolok rábeszélésének köszönhetően Európa ezt a legújabb fejedelmi látogatás szerencsáját. Az előkészületek már javában folynak a maorik földjén s nemsokára összegyűjtik az utiköltséget egy kis adóemelés után.

— **Helyreigazítás.** Lapunk 30-ik számában az „Apróságok“ között a kézdivásárhelyi takarékpénztár 1884. évi március havi fogalmának kimutatásában a kiadások között e tétel: „ügyeszi költség számlán 4454 ft 8 kr“, így olvasandó: „igazgatási költség számlán 4454 ft 8 kr.“

Irodalom.

Megjelent a „Magyar Általános Levelező és házi titkár“ 13-ik fürete. Szerkeszti Knorr Alajos, kiadja ifj. Nagel Ottó Budapesten a nemzeti színház bérházában. E füzetben a külföldi levélpósta összeköttetés közlése után ismerteti a szerző a postautalványok és különösen a belföldi postautalványozás szabályait, az utalványok reklamációját, a szavatolást és elévülést, szól a távirati utalványokról, a külfölddel váltott

Ugy nézett rá e perczen, mint egy daemon; szemei, mintha villámokat szórtak volna, úgy égtek.

Mohai meg volt lepette e kérdés által; nem tudta e tekintetet kiállani; zavartan süttötte le szemét, s alig érthetően ejtette ki e szavakat:

— Szilárdtól kaptam ...

— Tudja-e, — folytatá mindig hevesebben Ilona — tudja-e, hogy nem szerencsés, férfiatul kapott gyűrűt azon az ujjon hordan, mely a jegygyűrű számára van teremve? Tudja-e, hogy az a nőre balszerencsét jelent?! ... Vegye le róla, ha igazán szeret ... és ... és ... dobja el ... vagy ...

Nem folytatta tovább; Mohai önkénytelenül huzta le ujjáról a gyűrűt, melyről azt mondta egykor, hogy a sirba is magával viszi és ... habozás nélkül dobta el magától.

A parquette hulló fémdarab oly fájó hangot adott, hogy Mohai egészen össze-rezzent attól.

Talán a szívéhez szolt e hang ... Ha tudta volna, hogy mit dobott el e perczen magától!

Egy életet, mely nélkül ő boldog nem lehetett soha! ... soha! ... soha! ...

(Polytatása következik.)

postautalványokról és ezek utalványozási díjairól; ismerteti továbbá a kocsi posta szabályait, különösen a kocsi posta tárgyait, a csomagolást, pecsételést, címzést, az utánvételes küldeményeket különösen a külföldre és pedig Belgium, Bulgária, Dánia, Island, Franciaország, Görögország, Helgoland, Luxemburg, Malta, Montenegro, Nagy-Britannia, Németalföld, Németország, Norvégia, Olaszország, Oroszország, Portugália, Románia, Spanyolország és Svájc területe közlekedési kocsi posta-szabályait. Ezen érdekes tartalmu füzet ára 30 kr. Ugyanezen kiadónál kapható az „Önügyvéd“ című közhasznú mű füzetekben, félkötetben és egész kötetben, füzve vagy diszkötésben.

Az „Ezeregy Éjszaka“ 3-ik füzetének tartalma: A férj és a papagály. — Padmanaba Brahman és az ifjú fikai. — Mahmud szultán és vezire. — A karizmai herceg és a georgiai hercegnő története.

Irodalmi jelentés. Magyar verses Zsol-tárkönyvem első kiadásban alig került a könyvpiaçra, a megrendelések nagyobb száma folytán immár szükséges a második kiadás. Ára mint előbb 2 ft, diszkötésben 3 ft. Hogy e második kiadásban nyomtatandó példányok száma iránt tájékozva legyenek, a megrendelést mielőbb, s ezuttal áthelyeztetésem következtében Székesfehérvárra kérem küldeni. Kálmán Károly, fő-reális hittanár.

Közzgazdaság és ipar.

(Vége.)

A tanfolyamok tanulói a még szükséges elméleti tantárgyak hallgatása végett a helybeli alsó fokú ipariskola különböző osztályaiba utalandók.

A tanfolyamok költségvetése következő és pedig:

I. Az építő iparosok tanfolyamánál:

Tanítási díjra: 1. év: 744 ft, 2. év: 816 ft, 3. év: 624 ft, lakbérre: évenként 300 ft, fűtés és világításra: évenként 100 ft, szolgáló fizetése: évenként 120 ft, gyakorlati oktatásra: 840 ft 12 növendék után 1 évre, taneszközökre: évenként 150 ft, felszerelésre: 300 ft; összesen: 1. év: 2194 ft, 2. év: 1486 ft, 3. év: 1294 ft.

II. Az asztalosok tanfolyamánál:

Tanítási díj: 840 ft, taneszközökre: 100 ft, gyakorlati oktatásra (5 tanoncért 40 frtjával) 200 ft; összesen 1140 ft.

III. A gépészek és lakatosok tanfolyamánál:

Tanítási díj: 600 ft, taneszközökre: 100 ft, gyakorlati oktatásra (10 tanoncért 60 frtjával) 600 ft; összesen 1300 ft. Ez utóbbi két tanfolyam céljára hasonló összeg számítottak a második és harmadik évben is; itt lakbér s felszerelés nem jő számításba, mert e két tanfolyamhoz az építő iparosok számára bérelt helyiség vagy a kereskedelmi iskola helyisége vétetnek igénybe.

Az összes költség tehát:

Az építő iparosok tanfolyamánál: 1. évben: 2194 ft, 2. évben: 1486 ft, 3. évben: 1294 ft, az asztalosok és lakatosok tanfolyamánál 1. évben: 1140 ft, 2. évben: 940 ft, a gépészek tanfolyamánál 1. évben: 1300 ft, 2. évben: 700 ft, 3. évben: 700 ft; összesen 1. évben: 4634 ft, 2. évben: 3126 ft, 3. évben: 2934 ft.

Ezen költségekből Kolozsvár sz. kir. város évi 1000 ft, a kamara évi 400 ft fedezésére késznék nyilatkozván, a fennmaradó hiány fedezésére a vezetés alatt álló miniszterium tárcájából az első évre 3234 ft, a második évre 1726 ft, a harmadik évre 1534 ft állami segély engedélyezését helyezem kilátásba.

Felhivom a kamarát, e jelen rendeletem szellemének és célzatainak megfelelőleg felállítandó tanfolyamoknak mielőbbi megnyithatása és minél nagyobb számban való benépesítése iránt a szükséges lépéseket tegye meg, — mindenekelőtt pedig a tanfolyamok vezetésére és ellenőrzésére hivatott felügyelő bizottságnak, — melynek elnökévé Sigmund Dezső, kolozsvári kereskedelmi és iparkamarai elnököt, tagjaivá

Bucsy József kir. mérnököt, Pákey Lajos városi főmérnököt, Nagy Mór városi tanácsost, Kiss Sándor ipar- és kereskedelmi iskolai igazgatót, id. Lészay Ferencz kolozsmegyei közg. előadót, Gámán Zsigmond iparkamarai titkárt és Binder Lajos ipari felügyelőt jelölöm ki, — 1 fém- és 1 faiparossal való kiegészítése iránt hozzám javaslatot terjesszen, annyival is inkább, minthogy a tanfolyamok első évi államsegélye egy részének folyósítása iránt a felügyelő bizottság végleges megalakulásáról szóló jelentés vétele után azonnal intézkedni szándékozom.

I. Tanfolyam az építő iparosok számára három évfolyamban.

1-ső évfolyam.

Nyári félév: Szabadkézi rajz 3 óra, szakrajz 2 óra.

Téli félév: Építési anyagisme 2 óra, szabadkézi rajz 5 óra, szakrajz összekötve a szerkezetek magyarázatával 6 óra, ábrázoló mértan és rajz 8 óra.

2-ik évfolyam.

Nyári félév: Ábrázoló mértan és rajz 2 óra, szabadkézi rajz 2 óra szakrajz 3 óra.

Téli félév: Ábrázoló mértan 4 óra, szabadkézi rajz 2 óra, mintarajz 2 óra, építési anyagisme 2 óra, szakrajz összekötve a szerkezetek magyarázatával 8 óra, építési alaktan 2 óra.

3-ik évfolyam.

Nyári félév: Szakrajz összekötve a szerkezetek magyarázatával 4 óra.

Téli félév: Mintázás 2 óra, építési és erőműtan és leíró géptan 3 óra, költség-számítás 3 óra, szakrajz összekötve a szerkezetek magyarázatával 10 óra.

II. Asztalosok tanfolyama.

Fatechnologia hetenkint 2 óra, ábrázoló mértan és rajz 4 óra, szakrajz összekötve a szerkezetek magyarázatával 8 óra. Összesen 14 óra.

III. Gépészek és lakatosok tanfolyama.

Technologia hetenkint 2 óra, ábrázoló mértan és rajz 4 óra, szakrajz összekötve a szerkezetek magyarázatával 8 óra. Összesen 14 óra.

Az ábrázoló mértant és mértani rajzot az asztalosok, lakatosok és gépészek együtt hallgatják; továbbá a lakatosok a fémtchnológiát a gépészekkel, a szakrajzot pedig az asztalosokkal tanulják együtt; ez időt és költséget kimél.

Kerti teendők áprilisban. Mindennemű főzelék és zöldségtermék, nemkülönben a gyök és gumós vetemények e hónapban mind elvetethők; a paszuly-féléket, szintugy az ugorkát, dinnyét, tököt is legbiztosabban Szt.-György táján rakjuk le, miután a korábbi vetés nem ritkán az utófagyoktól szenved, de még különben is hideg földben a kabakfélék csírázása csak igen nehezen ered meg, s a magvak nagyrészt megerjesednek. — Ugyanazon időtájtban a földi mandula és Yám gumói is lerakhatók. Saláta és káposztafélékből a déli nap hevétől s az éjszakai szelektől védett helyen újabb veteményezéseket tehetünk. A diszkerben és üvegházban az évelő virágbokrok, így a szarkaláb, pinytőke (antirrhinum), mályvarózsa (Althana), lángvirág (Phlox), csengetyűke, ugyszinte a szegfű is átültetve, gyökösztás által szaporíthatók. Györgyike csírái, a mint egy ujjnyira felferdültek, külön melegágyakra dugványozhatók. Dákoska, amaryllis hagymái, a györgyike és virnád (Canna) szabad földbe lerakhatók. Teelő üvegházakat egész napon át szellőztetjük, sőt meleg időjárásakor még éjjelre is nyitva tartjuk; az öntözés azonban még mindig mérsékeltlen történjék, nehogy a tulságos nedvesség következtében az amagy is elzárt légkörben a növények kipálgjanak. A teelő esmelegházakban szintugy, mint a szabadban nyíló tulipánt, jacint stb. hagymás virágokat a forró napsugarak ellenében gyékény- vagy deszka-ellenzővel kell védeni, különben bokrétájuk csakhamar elszárad, s kevés ideig gyönyörködhetünk szépségükben.

A hagymák csírázása az által akadályozható meg, ha azokat hálóbavagy könnyű zacskókba varrva, néhány napra a kéménybe akasztjuk. A füst az izz nem rontja el s a hagyma sokáig eláll, mert a füst a kicsírázást megakadályozza.

Szerkesztői izenet.

Lidérczfénynek. Mindenkor a legszivesebben látjuk; de előttünk ismeretlen műről bírálatot nem mondhatunk, mert az végre is csak önmagunk bírálata lenne.

Sz. Gy. Csókfalva. A nevek a pennában maradtak; kérjük ezek közlését, különben becses kívánságának eleget nem tehetünk.

Felelős szerkesztők:

Ifj. Dobay János.

Móricz Gyula.

Kiadó tulajdonos:

Szabó Albert.

Nyilt tér.)*

Sz.-Udvarhely, 1884. ápr. 4.

A „Székelyföld“ folyó évi 24-ik számában „Szarhegy új harangjai“ cím alatt „Vigilans“ aláírással egy levél jelent meg, melyre ugy a magam, mint az abban oly kicsinylőleg előhozott „Schäftmann“ érdekében a következőkben nyilatkozni becsületbeli kötelességemnek ismerem.

A mulatságra nézve a magam részéről megjegyzek annyit, hogy én lutheránus vagyok s vallásom bõjében sem tiltja a tánczot. Erre nézve azonban — bár, sajnos, igen kíméletesen — reflektáltak már mások a „Székely Nemzet“-ben s e becses lapban.

Azon állításban, hogy a szép összhangzású harangokban nekem annyi részem van, mint a harangozónak a jelesen tartott prédikációban, tökéletesen igaza van „Vigilans“ urnak. Hisz ha a harangozó nem huzza meg a harangokat, akkor a papnak sincs, kinek prédikáljon; s ha szakértő követtitők nem utaznák be az országot, akkor gazdaközönségünk és közsegeink is bajosabban jutnának a másutt már évtizedekkel ezelőtt bevezetett újabb és célszerűbb gépek, fecskendők és harangokhoz. És hogy ezeket szakértelemmel választotta cégünk, arról épen Csikban és Gyergyóban nyert 12 dicsérő oklevélnek s 42-nél több elismerő nyilatkozatnak és bizonyítványnak vagyunk birtokában, a melyeknek kiállítását meghazudtolni nem ajánlanám senkinek, annál kevésbé „Vigilans“ urnak. Mert tudomásom szerint nem a kömüvesé a dicséret és dicsőség, a ki a téglákat egymásra rakva, palotát épít, hanem mindig azé, a kinek tollából a terv és az eszme s annak célszerű kivitele kikerült. Ha tehát valaki azt merné állítani, hogy a szarhegyi harangállvány kovácsolt vas helyett öntött vasból van készítve, az hazundék, a mit bebizonyíthatnék a legostobább cigánykovácsccsal; s hogy Erdélyben ez a legelső, legszebb és egyedüli, teljesen összhangzó harangharmonia, arról kezeskedem.

Ha tehát nem is vagyok harangöntő gépész, vagy nem tudom, minek szeretne Vigilans ur látni, mint közvetítő és kereskedő, mindig megfelelek annak az állásnak, a melyet a társadalomban el kell foglalnom; és soha sem fogom sem én, sem mások, restelni azt, hogy Schäftmannok vagyunk, mert a kik így beszélnek, rendesen irigységből tessik ezt.

Az én csekély hasznomat (mert ingyen nem dolgozunk) és a Schäftmannit illetoleg, kinek épen semmi haszna nem volt e harangvállalatomnál, hivatkozhatom Szarhegy tek. előjáróságára, melynek kezében van a Sopronból beküldött eredeti levél. Hogy pedig a Schäftmann tisztán csak barátságból és irántam, valamint az ügy iránti lelkes érdeklődésből tette mindazt, a mit tett, azt bátran kinyilváníthatom e lap összes olvasói előtt, és örvendőve ragadtam meg tollamat ez uttal már csak azért is,

*) E rovat alatt megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a szerk.

